

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Юрій ВІНОКУРОВ

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗНАНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ
ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ.....170

Марина ВОЙЧИШЕНА

КРИМІНАЛІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНІВ.....174

Ростислав ГОЛОВАЧ, Сергій ШЕРЕМЕТОВ, Володимир БАБЕНКО

СУДОВА ВІЙСЬКОВА ЕКСПЕРТИЗА У ПРОТИДІЇ ВІЙСЬКОВІЙ ОРГАНІЗОВАНИЙ
ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....177

Polixenia GRECU

SEMNIFICAȚIA URMELOR DE APĂRARE ÎN INTERPRETAREA MECANISMULUI
AGRESIUNII.....182

Єлизавета ДРИГА

ЗНАЧЕННЯ ВИСНОВКУ СПЕЦІАЛІСТА У ПРОВАДЖЕННЯХ ПРО НЕЗАКОННИЙ ОБІГ
ЗБРОЇ ТА БОЄПРИПАСІВ.....186

Віктор ЗАГОРОДНІЙ, Ігор ЗАГОРОДНІЙ

ВЛАСНІ СПЕЦІАЛЬНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ СЛІДЧОГО ТА ДЕТЕКТИВА.....190

Юлія ЗГОДА

РОЛЬ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРИСЛИВИХ
КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО АБО НАДЗВИЧАЙНОГО
СТАНУ.....194

Христина КІЛІМІЧЕНКО

ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО
ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТІВ ЖІНОК, ПРИЧЕТНИХ ДО ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ
ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ.....197

Олександр КОТЛЯРЕНКО

БОЙОВИЙ ІМУНІТЕТ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАВДАНЬ СУДОВОЇ ВІЙСЬКОВОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ..... 200

Дар'я КРИВЕНЧЕНКО, Юлія СЕМКО

ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ОЗНАК ЗАКЛИКІВ ДО ПІДТРИМКИ
РІШЕНЬ ТА/АБО ДІЙ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА, ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ ТА/АБО
ОКУПАЦІЙНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ ДЕРЖАВИ-АГРЕСОРА.....204

Сергій ЛЯХОВЕЦЬКИЙ

КОНТЕНТ-АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У КОНТЕКСТІ ВИЯВЛЕННЯ ОЗНАК
ДОВЕДЕННЯ ОСОБИ ДО САМОГУБСТВА.....209

Ірина МАКОГІН

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПЕРТИЗИ ХОЛОДНОЇ ЗБРОЇ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ
ЩОДО ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ ЧЕРЕЗ НЕОБЕРЕЖНІСТЬ.....212

Загородній Віктор

*кандидат юридичних наук, доцент,
професор кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1225-2814>
електронна адреса: gronua@ukr.net*

Загородній Ігор

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0923-1887>
електронна адреса: zagorodniyiv@ukr.net*

**ВЛАСНІ СПЕЦІАЛЬНІ КРИМІНАЛІСТИЧНІ ЗНАННЯ СЛІДЧОГО ТА
ДЕТЕКТИВА**

У тезах розкрито зміст власних спеціальних криміналістичних знань слідчого та детектива як інтегрованої системи теоретичних, технічних, тактичних і психологічних компетентностей, що забезпечують ефективність досудового розслідування.

Ключові слова: криміналістика, спеціальні знання, слідчий, детектив, тактика, техніка, докази, розслідування.

Zahorodnii Victor

*Candidate of Law, Associate Professor,
Professor of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and
Polygraphology,
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

Zahorodnii Ihor

*Candidate of Law, Associate Professor, Associate Professor of the
Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

**OWN SPECIAL FORENSIC KNOWLEDGE OF THE INVESTIGATOR AND
DETECTIVE**

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

The abstract reveals the content of the investigator's and detective's own special forensic knowledge as an integrated system of theoretical, technical, tactical and psychological competencies that ensure the effectiveness of pre-trial investigation.

Key words: criminalistics, special knowledge, investigator, detective, tactics, techniques, evidence, investigation.

Власні спеціальні криміналістичні знання слідчого та детектива становлять важливий елемент професійної компетентності, що забезпечує ефективність досудового розслідування та якісне збирання доказової інформації. Ці знання формуються на межі юридичної, криміналістичної, психологічної та технічної підготовки, поєднуючи теоретичні концепції з практичним досвідом оперативно-розшукової й слідчої діяльності. Вони охоплюють систему уявлень про механізм учинення злочину, закономірності виникнення та збереження слідів, прийоми криміналістичної техніки і тактики, можливості експертних досліджень, а також навички аналітичного мислення, необхідного для побудови слідчих версій. У сучасних умовах роботи правоохоронних органів ці знання нерозривно пов'язані з інноваційними цифровими інструментами, базами даних та автоматизованими системами аналізу інформації.

Одним із ключових компонентів власних спеціальних знань є розуміння природи криміналістичних закономірностей, що дають змогу слідчому або детективу прогнозувати типові моделі поведінки злочинця, очікувані матеріальні та ідеальні сліди, можливі способи приховування або маскування злочинної діяльності. Такий прогностичний підхід забезпечує вибір оптимальних тактичних прийомів, а також правильний алгоритм дій під час огляду місця події, допиту, обшуку чи інших слідчих (розшукових) дій. Важливим є й розуміння криміналістичного значення часу, простору та обстановки, що дає можливість реконструювати хід подій, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, виявляти суперечності та уточнювати деталі, які мають доказове значення.

Значну роль у професійній діяльності відіграють спеціальні знання у сфері криміналістичної техніки. Йдеться про володіння методами фіксації об'єктів, уміння працювати з фото- та відеозасобами, цифровими сканерами, трасологічними наборами, дактилоскопічними порошками, приладами для виявлення прихованих слідів, тепловізійними засобами й сучасними мобільними лабораторіями. Слідчий має розуміти можливості та межі кожного технічного інструменту, правильно обирати спосіб виявлення та вилучення слідів залежно від матеріалу поверхні, характеру події та погодних умов. Також необхідні знання щодо забезпечення належного пакування, транспортування та збереження речових доказів, оскільки неправильне поводження може призвести до їх пошкодження або втрати доказової цінності [1].

Не менш вагомими у структурі спеціальних криміналістичних знань є тактичні прийоми проведення слідчих дій. Слідчий повинен розуміти

психологічні засади спілкування з учасниками кримінального провадження, розпізнавати маніпулятивні техніки, оцінювати рівень стресу чи тривоги свідків і потерпілих, що впливають на точність їхніх показань. Успішний допит залежить від уміння створити необхідну комунікативну атмосферу, визначити черговість питань, використовувати тактичні паузи, варіювати форми стимулювання пам'яті та контролювати невербальну поведінку. Такі навички ґрунтуються не лише на знаннях криміналістичної тактики, а й на розумінні психології особистості та групової динаміки.

Окремого значення набувають спеціальні знання щодо організації взаємодії з оперативними підрозділами, експертними установами, аналітичними центрами та іншими структурами системи правопорядку. Слідчий має розуміти можливості оперативно-розшукових заходів, їх процесуальні межі, а також особливості використання негласної інформації в доказуванні. Він повинен уміти правильно формувати запити на проведення експертиз, орієнтуватися в методиках різних експертних галузей, оцінювати результати досліджень і інтегрувати їх у загальну систему доказів. Важливими є знання щодо криміналістичного обліку, баз даних, систем розпізнавання, автоматизованих інформаційно-пошукових комплексів, що забезпечують швидкий доступ до релевантної інформації та підтримують прийняття рішень.

Складовою професійної підготовки є також уміння аналізувати кримінологічну інформацію, соціальні та психологічні чинники злочинної поведінки. Детектив або слідчий повинен уміти співвідносити фактичні дані з типовими моделями злочинної діяльності, визначати рівень організованості групи, мотиви, ролі учасників, ступінь їхньої підготовленості. Такі знання допомагають сформулювати більш точні слідчі версії, спрогнозувати подальші дії групи, визначити найбільш ефективні тактичні заходи та мінімізувати ризики протидії розслідуванню з боку підозрюваних.

У сучасних умовах цифровізації правоохоронної діяльності особливо важливими є знання у сфері кіберкриміналістики, цифрових слідів, аналізу мобільних пристроїв, соціальних мереж, електронних комунікацій та мережевих поведінкових моделей. Слідчий та детектив мають розуміти принципи роботи цифрових репозитаріїв, клауд-сервісів, криптографічних систем, а також методи відновлення видаленої інформації, виявлення цифрових аномалій, локалізації джерел мережевої активності. Це розширює можливості доказування, забезпечує повноту реконструкції події та дає можливість застосовувати сучасні методи аналізу великих масивів даних.

Не менш значущим є і вміння критично мислити, аналізувати інформаційні прогалини, оцінювати достовірність доказів та їхню взаємну узгодженість. Спеціальні криміналістичні знання слідчого передбачають розуміння специфіки доказового процесу, уміння розмежовувати фактичні дані й припущення, уникати логічних помилок та когнітивних викривлень. Важливим є і здатність адаптувати власні знання до конкретної ситуації, обирати тактики залежно від моделі

Section 2. Use of special knowledge and expert support for the investigation of organized crime in conditions
of armed conflict

злочинної поведінки, рівня ризику, професійності злочинця та наявних ресурсів розслідування.

Таким чином, власні спеціальні криміналістичні знання слідчого та детектива є цілісною багаторівневою системою, що поєднує теоретичні положення криміналістики, прикладні технології, тактичні прийоми, психологічні аспекти комунікації та інноваційні цифрові інструменти. Їх наявність забезпечує ефективність розслідування, підвищує якість збирання, фіксації та оцінки доказів, мінімізує помилки й сприяє встановленню об'єктивної істини у кримінальному провадженні. Успішний слідчий або детектив – це фахівець, який постійно розширює власну компетентність, інтегрує нові знання в практику та критично оцінює результати своєї діяльності, забезпечуючи високий професійний стандарт та довіру суспільства до роботи правоохоронних органів.

Перелік використаних джерел:

1. Криміналістика : підручник; за ред. В. М. Шевчука ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава мудрого. Харків : Право, 2024. 1008 с.